
PSIHOLOGIJA STVARALAŠTVA

1. Koji je koren reci "kreativnost" i sta ona bukvalno znaci?

Lat. Creates- bukvalno znaci porasti

2. Kada se dogodila fundamentalna promena u shvatanju stvaralastva? Kakvo znacenje je tada dobila rec kreativnost?

Promena se dogodila u hriscanskom periodu i tada je rijec "creatio" ponovo (kao i u primitivno doba) pocela da oznacava bozije, a ne ljudsko djelo.

3. Sta na grckom znaci rijec "kosmos" i koji je njen antimon?

Na grckom "kosmos" znaci red, sklad i poredak, a njen antimony je rijec "haos", sto znaci nered, praznina.

4. Sa kojim pojmom se povezuje novo shvatanje stvaralastva u 18. vijeku?

Sa naglim razvitkom nauke, stvaralastvo se sve vise povezuje sa imaginacijom (mastom).

5. Navedite i ukratko opisite faze kreativnog procesa (po Volasu i Verthajmeru).

- I. Priprema – prikupljanje novih ideja i doživljaja
- II. Inkubacija – podsvesno ili svesno organizovanje prikupljenih informacija
- III. Nagovestaj- predosecaj razresenja
- IV. Uvid- trenutak spoznaje rjesenja
- V. Potvrda- kada umjetnik ili nauchnik svoje djelo provjeravaju i izlazu sudu javnosti

6. Kome i kada se pripisuje pocetak naučno-psiholoskog razmatranja pojma kreativnosti?

Krajem XIX. Gilford i Americko drustvo psihologa popularizovali su ovakav pristup kreativnosti, pokusavajući da je izmjere prvim psihometrijskim testovima.

7. Kojim tipom testova se mjerila kreativnost ispitanika?

Mjerila se razlicitim psihometrijskim testovima (npr. Test neobicnih upotreba).

8.Šta znači izraz “mistifikacija”?

Mistifikacija je kada se nešto predstavi (učini) komplikovanijim i zamrsenijim nego što ustvari i jeste.

9. U koje kategorije je Jamamoto svrstao sve definicije stvaralastva?

- I. u odnosu na osobine ličnosti
- II. u odnosu na procese stvaranja
- III. u odnosu na interakciju između ljudi i sredine
- IV. u odnosu na produkte kreativnosti kao realizaciju ideja

10.Navedite i ukratko definisite Tejlorove definicije tipova kreativnosti.

- I Ekspresivna kreativnost (slobodno izražavanje u kome su veština i kreativnost nevažni, npr. spontani crtež deteta)
- II Produktivna kreativnost (visi nivo koji podrazumeva vladanje određenim veštinama i tehnikama u cilju stvaranja nekog proizvoda, što ne podrazumeva i originalnost)
- III Inventivna kreativnost (dosetljivost u rukovanju materijalima i tehnikama, kao i fleksibilnost u opažanju novih i neobičnih veza među do tada nepovezanim delovima)
- IV Emergentna kreativnost (kada se u retkim slučajevima javlja neka sasvim nova ideja, tehnika, teorija... većina ljudi pod pojmom “kreativnost” misli upravo na ovaj tip).

11.Baronova definicija kreativnosti?

Ova definicija se najčešće pominje u psihološkoj literaturi. Prema Baronu, kreativnost je sposobnost da se proizvede ne samo novo (originalno), već i kvalitetno i korisno delo (koje ima neku vrednost).

12.Kako Milinković definiše kreativnost?

“Kreativni pojedinac je onaj čiji jedinstveni sklop crta omogućava da u određenim okolnostima stvara nove proizvode od sive društvenog značaja”. Ova definicija, dakle, isključuje nize nivoa kreativnosti koji ne ostavljaju trag na širu društvenu zajednicu.

13. Prema Mek Kinonu, kreativnost je process koji ukljucuje....

Originalnost, adaptivnost i realizaciju.

14. Opisite ukratko razliku izmedju uzeg i sireg shvatanja kreativnosti.

Razlika izmedju ova dva shvatanja kreativnosti je u tome sto, prema sirem shvatanju, svaki pojedinac je kreativan, bas kao sto je svaki pojedinac poseban i razlikuje se od ostalih. Prema ovom shvatanju, cak i fantazija je proizvod kreativnosti pojedinca, dok se je prema uzem shvatanju kreativno samo ono sto je i realizovano i nastalo kao proizvod specifich uslova unutar i izvan licnosti.

15. Navedite i objasnite dva kriterijuma na osnovu kojih se vrednije kreativnost nekog proizvoda.

- I Subjektivni- kada je rezultat kreativnog procesa tvorevina koja je za subjekt koji stvara potpuno nova kreacija
- II Normativni- rezultat kreativnog misljenja je tvorevina koja je potpuno nova kreacija u drustvu (nauci, umetnosti, industriji) te je drustveno vredna i korisna.

16. Koja tri uslova, prema Simonu, treba da zadovolji kreativno resavanje problema i ukratko objasnite treci.

- I Produkti misljenja moraju biti novi i vredni i za mislioca i za drustvo
- II Misljenje mora biti nekonvencijalno i da ne zahteva modifikovanje ili odbacivanje prethodno usvojenih ideja
- III Kreativnost zahteva visoku **motivaciju, intenzitet i istrajanost**. (Kreativni cin zahteva mukotrpan i istrajan rad, a treba se uzeti u obzir i da delo koje je nastalo slucajno ili primenom principa koje je neko drugi otkrio, smatra se mozda originalnim i adaptiranim, ali ne i kreativnim).

17. Navedite osnovne psihicke funkcije.

To su saznajna, emocionalna i motivaciono-voljna.

18. Koje teorijske pristupe obuhvata psihologija stvaralastva?

Psihologija stvaralastva obuhvata kognitivne, motivacione, licne i kontekstualne teorije.

19. Koje je uobicajno pogresno misljenje o culnom opazanju?

To je misljenje da je culno opazanje samo pasivan prijem onoga sto nam je objektivno dato.

20. Navedite i ukratko objasnite tri faktora od kojih zavisi opazanje.

- I Objektivno date drazi (njen intenzitet, kvalitet, ponavljanje...)
- II Fizioloske strukture organizma i procesa u organizmu (iskustvo, osobine licnosti, motivi, ocekivanja, stavovi, sklonosti...)
- III Mnogi socijalni, kulturni i personalni faktori (opazamo ono sto za nas ima vrednost-korisno, ili kontravrednost-stetno ili nas ugrozava)

21. Citirajte Merlo-Pontijevu misao o opazanju.

“Opazamo onakvi kakvi jesmo”

22. Koji se filteri nalaze izmedju stvarnosti i naseg iskustva o stvarnosti? Kratko ih objasnite.

- I Neuroloski filteri- struktura mozga i nervnog sistema (genetski predodredjena za svaku vrstu
- II Kulturoloski i socijalni filteri- uticaj jezika, mitologije, tradicije, obicaja ili drustvene klase na pogled na svet.
- III Individualni filteri – nastali usled uticaja blize sredine, vaspitanja, sopstvenog iskustva i stavova.

23. Definিসite fenomene perceptualne odbrane i perceptualne akcentuacije.

Perceptualna odbrana je fenomen da dogadjaje i predmete koji su neprijatni ili nepozeljni, teze i sporije opazamo, dok perceptualna akcentuacija predstavlja potpuno suprotan proces, tj. lakse opazanje prijatnih i pozeljnih dogadjaja.

24. Koje su posledice siromasnog govora?

Širomasan govor prilično umanjuje sposobnost opažanja jer se ono što opazamo povezuje sa recima. Proste i gramatički jednostavne rečenice, sa nedostatkom prideva i priloga za posledicu imaju i ograničeno shvatanje

stvarnosti, uvidjanje i izražavanje ideja i misljenja, kao i nekritičnost i sl.

25. Etimološko značenje reci “teorija” i koja je rec latinskog porekla sinonim za nju?

Ova rec je grčkog porekla, *theorein*- posmatrati, gledati. A njen sinonim je i latinska rec “kontemplacija”(pažljivo posmatrati) .

26. Šta znači termin “gestalt” i kada je nastala gestalt teorija?

Gestalt(*nemački*)- jedinstvena celina. Ova teorija nastala je početkom XX v.

27. Šta znači izraz “perceptivna organizacija”?

Taj izraz predstavlja spajanje pojedinačnih draži u jedinstven opazaj (u ljudskoj prirodi je da čovek prvo opazi celinu a tek onda njene pojedinačne delove, osobine).

28. Koji je moto gestaltista i od kog mislioca su ga preuzeli?

“Celina je više od zbira njenih delova” – Aristotel

29. Navedite tri glavna gestaltistička teorijska principa ili zakona.

Princip *totaliteta*, princip *izomorfizma* i princip *pregnacije* (ispunjenosti).

30. Etimološko značenje reci “pregnancija”.Šta taj termin znači u gestalt psihologiji?

Lat. *praegnantem*- trudna žena, (ukazuje na nešto snažno, puno, nešto što impresionira). U gestalt psihologiji ovaj termin se odnosi na ljudsku tendenciju sa predmet koji opazamo vidimo kao najjednostavniju, najkompletniju i najharmoničniju formu, onakvu kakvu bi “trebao da ima”.

31. Opisite ukratko šta znači pregnancija u umetničkom delu.

Umetnička dela cenimo najviše zbog toga što su iako kompleksna, ipak jednostavna. Svi delovi su skladno povezani, međusobno se podržavaju i ni jedan ne zahteva i ne dozvoljava izmenu, nisu prenatrpani i nepovezani (što je slučaj kod kica).

32. U čemu je značaj gestalt teorije, tj. na kakav misaoni proces ova teorija stavlja naglasak?

Značaj ove teorije je prvenstveno u naglasku **misaonog procesa kao celine**, a ne kao linearnom sledu koraka.

33. Navedite i definisite tri vrste transformacija koje se događaju pri pamćenju i reprodukciji nekog sadržaja (Bartlett).

- I **Uproscavanje sadržaja**- izostavljanje mnogih pojedinosti i konstruisanje uproscenog ali smisleno povezanog sadržaja.
- II **Racionalizovanje**- sadržaj i njegovi delovi dobijaju prihvatljiv i razumljiv oblik za onoga ko pamti.
- III **Naglasavanje**(dominacija)-naglasavanje nekih momenata prilikom reprodukcije koji se u originalnom sadržaju ne ističu.

34. Zasto dolazi do transformacije pri pamćenju i reprodukciji nekog sadržaja?

Pre svega do transformacija sadržaja dolazi radi uskladjivanja sa shvatanjima pojedinca, usled tendencije ka “dobroj” formi.

35. Koji sadržaji se bolje uče i pamte i Zasto?

Duzina pamćenja zavisi od prirode sadržaja koji se pamte, najbolje se pamte i razumeju sadržaji koji slede gestalt zakone, jer se time postize razumevanje sadržaja, a ne samo mehanicko pamćenje (uvidja se povezanost delova neke celine, koja se onda lakse prihvata kao takva).

36. Zasto se gestaltisticka koncepcija pokazala tako uticajnom i plodnom u socijalnoj psihologiji?

Upravo zato što istice važnost celine i celovitosti neke pojave; figure, kao pojedinacnog događaja i pozadine, kao konteksta u kome se taj događaj odvija. (da bi stekli potpunu sliku o nečemu, potrebno je sagledati i jedno i drugo,

npr. ocena socijalnog ponasanja pojedinca ce zavisi i od socijalnog okvira u kome se to ponasanje odvija).

37. Sta znaci termin "kognitivna disonanca"?

Ovaj termin je definisao socijalni psiholog Festinger i on oznacava stanje napetosti izazvano simultanim postojanjem dva ili vise suprotnih saznanja, uverenja ili vrednosti.

38. Kako reaguju manje kreativni, a kako kreativniji pojedinci na kognitivnu disonancu?

Manje kreativni ljudi obicno odbacuju jedno od suprotnih saznanja, tezeci da povrade harmoniju i da ublaze tenziju, dok su kreativniji ljudi mnogo toleranтниji na tu napetost i resavaju je pronalazenjem neke slozenije, dinamicnije forme u kojoj te suprotnosti nalaze razresavanje.

39. Na sta ukazuje pojam "celovitost", na engleskom i na nasem jeziku?

Na engleskom pojam *wholeness*- celovitost, ukazuje na optimalno stanje, zdravlje, sto je slicno sa srpskim jezikom gde celovitost ukazuje na ravnotezu, zdravlje, dobrobit.

40. Kazite nesto o tome kako se formira prvi utisak (impresija).

Prvi utisak o nekoj osobi se relativno brzo formira, tesko se menja i utice na dalja opazanja. Prva impresija moze biti vise ili manje tacna, u zavisnosti od intuitivnog uvida i psiholoske istančanosti posmatraca a moze biti i pogresna i nastala pod uticajem stereotipa, predrasuda ili ishitreno donesena.

41. Navedite sistematske greske koje cinimo prilikom procenjivanja drugih osoba i opisite jednu od njih.

- I Halo- efekat
- II Ocenjivanje drugih prema sebi
- III Metaforicka generalizacija- prenosenje fizicke osobine na ocenjivanje psihickih osobina (npr. vicevi o plavusama, nize cello-manja inteligencija, zdepast covek-nije prefinjen itd.)
- IV Logisticka pogreska

42. Značeje reci "stereotipija".

U stamparstvu to je metalna ploča na kojoj je urezan crtez, sablon koji se može umnožavati, kopirati. U psihologiji ova rec označava klisee, krute, nepromenljive i banalne načine ocenjivanja ličnosti.

43. Šta je uzrok pribegavanju stereotipima u misljenju?

Glavni uzrok je psihicka težnja ka uštedi, ekonomičnosti, čime se izbegava mentalno naprezanje prilikom misljenja. Stereotipe možemo nazvati i "mentalnim precicama".

44. Navedite osobine uspešnog opažača.

- ∞ **Inteligencija**
- ∞ **Bogato lično iskustvo** (koje razbija stereotipe)
- ∞ **Kognitivna složenost** (različita interesovanja, otvorenost, radožalost...)
- ∞ **Neautoritarnost** (preispitavanje svojih odluka)
- ∞ **Moc distanciranja od jakih emocija** (neophodno za postizanje objektivnosti)
- ∞ **Socijalne veštine** (interesovanje za druge, samokontrola, samokorekcija)

45. Objasnite razliku između divergentnog i konvergentnog misljenja.

Razlika između ova dva tipa misljenja je u tome što konvergentno misljenje podrazumeva isticanje samo jednog, najtačnijeg rešenja nekog problema (dobijenog iz dve ili više informacija), dok je divergentno misljenje kreativno izvodjenje više rešenja samo jednog problema.

46. Šta zahteva stvaralastvo, osim kreativnih utisaka, predstava i ideja?

Osim toga, stvaralastvo zahteva i složen kognitivni rad, elaboraciju, analizu i verifikaciju.

47. Značenje reci "originalno".

Grčki *origo* – početak, začetak, izvor, nastajanje nečeg novog što do tada nije postojalo

48. Dopunite. Originalan proizvod mora biti (tri stavke)...

Nov, neobicno i prikladan.

49. Sta je psiholog Stevanovic rekao o originalnosti? Objasnite sta je time hteo da kaze.

Rekao je da negovanje originalnosti samo radi originalnosti kao takve "bez ikakvog osecaja za realnost znacilo bi cistu besmislicu". To znaci da je originalnost nuzna, ali ne i dovoljna za stvaralastvo i da nije dovoljno da nesto bude samo novo i neobicno da bi bilo kreativno, smisleno i plodno.

50. Tri merila kreativnosti na Rorsahovom testu mrlja.

- ∞ da se odgovor ne sme pojaviti vise od jednog puta u stotinu ispitivanja
- ∞ stepen primenjivosti na stvarnost
- ∞ retkost, izvornost, neponovljivost odgovora

51. Dopunite. Kreativnost obuhvata sledeca tri aspekta

- I **Originalnost** (nekonvencionalnost)
- II **Adaptivnost** (osecaj za prilagadjavanje zahtevima sredine)
- III **Realizaciju** (ostvarenje)

52. Zasto su osobe koje nisu tolerantne na neodredjenost manje kreativne ili nekreativne?

Zato sto netolerantne osobe prebrzo definisu neodredjenu situaciju ili beze od nje i odustaju od obradjivanja vesestrukih simulansa i informacija, samim tim beze i od kreatinog misljenja (crno-bela vidjenja situacija i sveta, bez nijansi). Dok se tolerante osobe ne zadovoljavaju osrednjim i nepotpunim odgovorima na neki problem, duze razmisljaju o njemu i samim tim podsticu kreativna resenja.

53. Odlike lichosti tolerantne prema neodredjenosti.

- ∞ ne drzi se "utabanih staza" misljenja
- ∞ tezi da otkrije nove puteve ucenja i resavanja problema
- ∞ tolerantina je prema nerealisticckom iskustvu

80 nema potrebu da ukalupi svoje iskustvo prema uobicajnoj i ocekivanoj realnosti.

54. Opisite otvorenost i zatvorenost prema iskustvu.

Otvorenost prema iskustvu karakteristicna je za osobe "otvorenog uma" koje su sposobne da modifikuju svoj saznavni sistem i da u njega integrisu nova saznanja, za razliku od osoba zatvorenih prema iskustvu koje da bi zastitile svoj ego, odredjena iskustva i saznanja sprecaju da prodru u njihov saznavni system, osim u iskrivljenim oblicima (koji odgovaraju njihovim potrebama i interesima).

55. Kako evolucionisticka teorija objasnjava imaginaciju?

Prema ovoj teoriji, covjekova imaginacija se razvila kako bi se povecala njegova sposobnost da resava probleme mentalnim simuliranjem i time poveca svoju sposobnost za opstanak.

56. Sta znaci termin "elaboracija"?

Elaboracija je sposobnost dogradjivanja, ulepsavanja, razradjivanja i poboljsavanja neke ideje ili proizvoda.

57. Definicija kreativne generalizacije.

To je sposobnost povezivanja i spajanja udaljenih cinjenica koje se ranije nisu povezivale, u jednu celinu. Sposobnost uopstavanja i sinteze informacija na nov nacin.

58. Definicija kreativne diferencijacije.

To je analiticka sposobnost suprotna generalizaciji. Specificka sposobnost pojedinca da vidi raznoliko u istom, da u jednostavnom pronadje njegove suprotnosti, da u jednom otkrije jos jedno, tj. drugo.

59. Koji je Mekvortov zaključak o originalnosti na osnovu experimentalnih rezultata?

Njegov zaključak je da originalnost više dolazi do izražaja u toku otkrivanja i formulisanja problema nego u toku njihovog rešavanja.

60. Šta znači “osetljivost na probleme”?

To je sposobnost da se uoče nedostaci, ili potreba za promenama u postojećim situacijama kao i sposobnost uočavanja problema i u neprozivljenim situacijama.

61. Dopunite rečenicu: Mozak je konstruisan kao sistem za...

izradu i prepoznavanje obrazaca.

62. Koji je uobičajan način na koji funkcioniše naš um?

Um se u najvećem broju životnih situacija oslanja na poznato. Mozak podatke iz spoljnjeg sveta obrađuje tako što sve pristigle informacije organizuje u obrasce, što nam je od velike koristi u svakodnevnom životu.

63. Navedite i definisite dva sistema mozga.

- I **Hijerarhijski sistem** –organizuje nize nervne funkcije sa manjim stepenom slobode koje kontrolise jedan viši komandni punkt (refleksi, instikti i automatizovane radnje)
- II **Heterarhijski sistem**- odgovara najvišim nervnim funkcijama gde je potrebna plasticnost izvršenja, nema komandnog punkta već su razni delovi sistema zaduženi za određeni tip akcije i relativno su autonomni.

64. Šta su invarijantne a šta varijantne funkcija mozga?

Invarijantne su refleksi i instikti, one su automatizovane i obavljaju se uvek na isti način. Varijantne funkcije imaju znatno veći stepen slobode, to su : misljenje, učenje , odlučivanje, predviđanje.

65. Filogenetski razvoj mozga.

- ✿ mozak reptila
- ✿ mozak prezivara
- ✿ mozak primata

66. Za šta su zaduzni reptilski, limbicki mozak i neokorteks?

- ✿ **reptilski mozak** obezbedjuje vitalne funkcije organizma i sastoji se od malog mozga i mozdanog stabla. On je pouzdan ali i rigidan i kompulzivan.
- ✿ **limbicki mozak** je sposoban da oseca i pamti prijatne i neprijatne događaje i kod coveka je odgovoran za emocije.
- ✿ **neokorteks** je sediste visih kognitivnih funkcija. Sastoji se od dvije hemisfere i ima gotovo neograncene sposobnosti učenja.

67. Objasnite ukratko lateralizaciju mozga.

Leva hemisfera je zaduzena za desni deo tela i sediste je za govor, numericke sposobnosti, racionalne operacije, obradu i analizu podataka. Dok je desna hemisfera zaduzena za levi deo tela i ona je globalna, intuitivna, odgovorna za percepciju oblika, lica, sediste je muzikalnosti i drugih umetnickih sposobnosti.

68. Dopunite recenicu. Prema Berksonu inteligencija je...

prakticna funkcija, dok je intuicija kreativna funkcija.

69. Dopunite. Matematicar Poenkare intuiciju poistovecuje sa...

stvaralackom imaginacijom.

70. Dopunite. Misljenje koje ne sledi rutinske obrasce, Edvard de Bono, naziva...

lateralno misljenje.

71. Navedite i definisite dva nacina na koje se vrši promena referentnog okvira. Dajte primere.

Izmena okvira pomaže da se stvari vide iz sasvim drugacijeg ugla i da im se da drugacije značenje.

- I Promenom smisla** – dati drugaciji smisao nekom ponasanju ili situaciji. kontekst ostaje isti ali se drugacije posmatra Znacenje neke situacije ili namera nekog ponasanja.
- II Promenom konteksta** – postavljanje nekog ponasanja ili emocije u drugi kontekst, tj. okruzenje, ne menjajuci samo ponasanje ili emociju. Tada isto ponasanje dobija sasvim drugaciju vrednost i Znacenje u drugom okruznju.

72. Etimolosko Znacenje reci “kompleksno”.

Lat. *complexus* - zajedno utkano.

73. Definirate uprosceno i kompleksno misljenje.

- ⊗ Uprosceno misljenje nastoji da upozna neki predmet izolujuci ga od okoline i zanemarujući sve sto ga veze za druge predmete, izdvajajuci ga iz konteksta, iz celine.
- ⊗ Kompleksno misljenje nastoji postavi u tkanje u kome je povezan sa ostalim nitima, tj. predmetima i celinom i upozna ga kao takvog.

74. Kako se pojam “komplikovano” moze najlakse razlikovati od pojma “kompleksno”?

Ova dva pojma se najlakse mogu razlikovati ako uzmemo u obzir da kompleksno ima odlike zivog, a da se komplikovano odnosi na nezive stvari.

75. Sta znaci redukcionizam?

Redukcionizam je svodjenje pojava i dogadjaja na samo jedan uzrok, razlog i jedno objasnjenje. To je jednostrano tumačenje pojava. Njegova greska je izjednacavanje proizvoda sa njegovim izvorom, kasnije faze sa ranijom.

76. Sta znaci “homeostazija” (etimologija i Znacenje) ?

Grcki *homeo* slicno i *stasis* postavljeno, nepomicno. To je stanje ravnoteze i sklada koje ne moze biti fixno, vec je podlozno promenama i prilagodjavanjima, pod uticajem spoljasnje sredine.

77. Objasnite inertnu i dinamičku homeostazu.

- ⊗ **inertna homeostaza** je korišćenje statusa quo za održavanje ravnoteže, prilikom čega se izbegavaju snažne emocije, sumnja, samopreispitivanje, ali se i ne razvija. Ovakva ravnoteža nije fleksibilna niti kreativna.
- ⊗ **dinamička homeostaza** podrazumeva otvorenost iskustva, spremnost na promenu, na razvoj. Ovakva ravnoteža je kreativna.

78. Šta znači termin “entropija”?

Grčka rec *entropia*. U psihologiji ovaj termin označava prirodni otpor promenama. Svaka promena podrazumeva napuštanje starog, samoprevazilaženje, a svaki čovek ima prirodnu težnju ka poznatom i sigurnom i u određenoj meri se plaši promena, čak i kada zna da su to promene na bolje. To objašnjava zatvorenost iskustva i blokadu kreativnosti.

79. Šta znači termin “regresija”?

Lat. *regressio* – koracanju unazad, vraćanje. U psihologiji ovaj termin znači vraćanje na ranije stupnjeve razvoja ili infatilne obrasce ponašanja da bi se izbegla anksioznost u stresnim situacijama.

80. Navedite i definisite tri faktora koja utiču na inteligenciju.

- ⊗ **Nasledje** – obezbeđuje mogućnost, dispoziciju za razvoj
- ⊗ **Sredina** – istorijski, kulturni i socijalni faktori koje su podsticaji i prilike za realizovanje potencijala
- ⊗ **Licni angažman** – kako i koliko će pojedinac koristiti svoje potencijale i prilike za razvoj

81. Šta je Alfred Bine hteo da otkrije i da meri svojim testom inteligencije?

Cilj njegovih testova je bio da razdvoji “zaostalu” decu od one koja mogu sa uspehom da prate školu. Hteo je da izdvoji “čistu urođenu inteligenciju” od ostalih faktora (obrazovanja, socio-ekonomskog nivoa itd.).

82. Kako se izracunava koeficijent inteligencije (Stern)?

Koeficijent inteligencije (IQ) se izracunava tako sto se mentalni uzrast podeli sa kalendarskim i dobijeni rezultat se pomnozi sa 100.

83. Koja se nacelna kritika upucuje testovima inteligencije?

Raskorak izmedju zadataka koji se resavaju na testovima i stvarnog zivota je ogroman. Situacije koje se od ispitanika trazi da resavaju su uglavnom imaginarne, nisu prozivljene u stvarnom zivotu, tako da je tesko, nekada i nemoguće ispravno odgovoriti na dato pitanje.

84. Koja su tri glavna nedostatka testova inteligencije?

- I Vestacki, laboratorijski uslovi u kojima se odvija test
- II Kvalitativna analiza, tj. uocavanje kreativnih odgovora je vrlo ograniceno
- III Postojanje samo jednog ispravnog resenja

85. Koja su tri aspekta, komponente inteligencije prema Sternbergu?

- I Analiticka
- II Prakticna
- III Kreativna

86. Sta je Edgar Moren rekao o inteligenciji i njenom testiranju?

“Inteligencija nije samo ono sto se meri testovima, vec i ono sto izmice testovima”.

87. Sta znaci termin “metakognicija”?

To je svest koju imamo o sopstvenom misljenju, evaluacija, nadgledanje i korekcija sopstvenog misljenja. Zahvaljujuci metakogniciji, mozemo da poboljsamo nacin na koji koristimo inteligenciju.

88. Sta je, po Edvardu Bonu, mnogo vaznije od koeficijenta inteligencije?

To je dobro rasudjivanje, koje se uci, i prema njemu, mnogo je vaznije za uspeh od koeficijenta inteligencije.

89. Šta je nomotetička greska?

To je verovanje da se imenovanjem problema taj problem i resava. Međutim imenovanje problema eventualno izaziva trenutno olaksanje jer saznamo tačno o čemu se radi (npr. kod uspostavljanja dijagnoze za neku bolest) ali problem samim imenovanjem i dalje ostaje neresen.

90. Šta Zapadna kultura izuzetno ceni i smatra bitnim svojstvom inteligencije?

Brzinu mentalne obrade, dok su druge kulture veoma podozrive prema brzo obavljenim zadacima, smatraju da "što je brzo to je i kuso".

91. Navedite jednu od koncepcija inteligencije po vašem izboru (konfucijanska, tibetanska, taoistička, afrička...)

Tibetanski koncept:

"misli i osjecaji su zracenje i manifestacija SAME PRIRODE duha. Oni se izdizu iz duha, ali gdje se razlazu? Uduhu.

Kakva god bila misao ili emocija koja se pojavi, ne zapazajte je kao neki poseban problem. Ako na nju ne reagujete impulsivno nego ostanete strpljivi, ona će se ponovo vratiti svojoj osnovnoj prirodi"

"Budite dobri prema njima kao stari mudrac dok posmatra igru deteta"- "Tibetanska knjiga zivota i smrti"

Prema tibetanskom, budistickom tumačenju postoji više nivoa svesti, a kontinuitet najviseg nivoa suptilne svesti je se stalan i uvek prisutan, kao cestice kosmosa. Veruju u reinkarnaciju i postojanje razlicitih dimenzija i svetova, unutar i izvan svakog bica. Citav koncept inteligencije potcinjen je unutrasnjem duhu, tj. Budi koji nas vodi iz jednog zivota u drugi i kome trebamo biti potpuno predani i odani.

92. Koji su uslov Valah i Kogan predložili za testiranje kreativnosti i Zasto?

Predložili su da se prilikom izvođenja testova kreativnosti, za razliku od testova inteligencije, ne postavlja vremenski rok. Kao razlog su naveli da za davanje stereotipnih, konkretnih odgovora ne treba puno vremena, dok je za proalaženje nekog kreativnog rešenja potrebno znatno više vremena.

93. Navedite i ukratko opisite dva faktora u strukturi inteligencije prema Špirmanu.

- ☼ **opsta sposobnost** (G- general) – zajednicka svim zadacima koji ukljucuju bilo koji oblik misljenja, bez obzira na njihov sadrzaj
- ☼ **specificka sposobnost** (S specific)- važna je samo za jedan, konkretan tip zadatka

94. Od cega se sastoji inteligencija prema Terstonu?

Njegova teorija se suprostavlja Špirmanovoj, dvofaktorskoj teoriji inteligencije. Po njemu, inteligencija je skup primarnih, medjusobno nezavisnih sposobnosti. Dakle nema superiornih i inferiornih sposobnosti, vec sve imaju jednak status u intelektualnoj strukturi.

95. Dva primarna, opsta faktora inteligencije u Katelovoj teoriji. Ukratko ih opisite.

- I Fluidna inteligencija** je *urodjena* (vrsta misljenja koja ukljucuje pravilno zakljucivanje, uvidjanje odnosa, prilagodjavanje i reagovanje u novonastalim situacijama)
- II Kristalizovana inteligencija** je *stecena* (vestine stecene obrazovanjem, usvajanjem vlastite i univerzalne kulture, prefinjenost)

96. Cime je Katel kasnije ublažio ostro razdvajanje dva faktora inteligencije? Sta je značajno time postigao?

Teorijom investiranja, po kojoj se inteligencija investira u učenje cime se utice na trenutni nivo kristalizovane inteligencije. Tako da se pri merenju inteligencije osim trenutnog stanja, treba uzeti u obzir i njen potencijal za dalji razvoj.

97. Šta su pokazala istraživanja internacionalnog instituta INED?

Pokazala su da IQ dece imigranata može da poraste za 10 bodova za samo nekoliko godina.

98. Šta je “efekat Flin”?

To je povećanje IQ-a za 0,25 prosečno godišnje, tj. za 3 boda sa svakom sledećom generacijom. (do toga dolazi pod uticajem školovanja, porodičnog vaspitanja, poboljšanja uslova života i zdravstvene zaštite kao i tehnološkim napretkom)

99. Da li se može meriti čista, urođena inteligencija?

U praksi je dokazano da je ta vrsta inteligencije samo mit jer uvek postoji određena mesavina urođene i stecene inteligencije.

1😊😊. Dopunite rečenicu. Socijalni psiholozi tumače različite rezultate na testovima tako da je...

mera inteligencije često mera društvene nejednakosti.

101. Navedite tri nova modela inteligencije (autor i naziv modela).

- ∞ Gardnerova teorija multiple inteligencije
- ∞ Šternbergova teorija trojne inteligencije
- ∞ Golemanova teorija emocionalne i socijalne inteligencije

102. Šta znači termin “monosavant”?

Taj termin se odnosi na mentalno zaostalu osobu kod koje je, paradoksalno, izuzetno razvijena jedna intelektualna sposobnost ili vestina. (npr. kompjutersko pamćenje datuma, imena, telefonskih brojeva, ili izuzetno brzo i tačno izvođenje aritmetičkih operacija sabiranja ili množenja čak i petocifrenih brojeva)

103. Šta kazu kritičari na teoriju o izuzetnoj inteligenciji monosavanta?

Oni kazu da se u toj teoriji u stvari brkaju pojmovi inteligencije i posebnih talenata ili vestina. Oni, kao posebno nadareni u jednoj oblasti, ne doživljavaju nesto kao problem u toj oblasti, tako da ga i ne resavaju, tj. ne koriste inteligenciju.

104. Šta je Terston predložio vec 1924. godine?

Predložio je da se kao merilo inteligencije ne uzima brzina, vec bas suprotno, sposobnost da se “prikače” impulsivni i brzi odgovori, da bi se doslo do promisljenih.

105. Dopunite recenicu: Ajzenkova teorija polazi od jednog nerazresivog problema u testiranju inteligencije. To je pitanje...

snage i dubine inteligencije, nasuprot brzine.

106. Pedagoske i humanisticke implikacije Gardnerovog modela.

Ucenici koji pokazuju teskoce u savladjivanju nekih predmeta, kao sto su maternji jezik ili matematika, nisu nuzno nedorasli i svim ostalim predmetima. Zato je osobina vestog nastavnika da im obezbedi da iskazu svoj esposobnosti i interesovanja koristeći i podsticuci vrste inteligencije koje su im najrazvijenije.

107. Objasnite sta znaci motivaciona moc (ili spirala) uspeha.

Npr. kada neki ucenici koji su losiji iz predmeta koje njihova sredina vise vrednuje (kao sto je matematika, prirodne nauke), shvate da su talentovani iz nekih drugih oblasti (kao sto je muzika ili neki drugi oblik umetnosti) i za to dobiju priznanje od nastavnika i vrsnjaka, oslobadjaju se kompleksa nize vrednosti i jacaju svoje samopouzdanje vecim angazovanjem u tim oblastima.

108. Šta sadrzi svaka emocija (tri stavke)?

- I *osecaj* (promenu fizioloskog stanja i prateci osecaj, prijatan ili neprijatan)
- II *kogniciju* (saznanje, spoznaj, otkrice)
- III *akcionu tendenciju* (emocija pokrece, motivise na akciju)

109. U kom smislu su emocije izvori saznanja?

Emocije su važni izvori spoznaje o nama samima i drugima, o načinu našeg bivstvovanja u svetu, kako reagujemo na okolinu i događanja u njoj. One su naši pokazatelji vrednosti – lepog, dobrog, istinitog i njihovih suprotnosti i pokazuju nam šta cenimo i vrednujemo a šta osuđujemo, preziremo i izbegavamo.

110. Zasto je nužna saradnja između razuma i emocija?

Emocije nam pokazuju šta da vrednujemo ali nisu uvek pouzdan pokazalac da je nešto zaista vredno. Zbog toga ih ne treba uvek slediti, ali ni potiskivati. *Emocionalna inteligencija* se ogleda upravo u sposobnosti da procenjujemo svoje emocije i preispitujemo njihovu vrednost. U tome se ogleda saradnja razuma i emocija.

111. Kakva je veza između emocionalne inteligencije (EQ) i koeficijenta inteligencije (IQ)?

Ove dve vrste inteligencije nisu potpuno nezavisne jedna od druge. Osoba sa visokim stepenom IQ može da poseduje nizak stepen EQ, što obrnuto nije slučaj. Emocionalna inteligencija je ipak povezana sa određenim nivoom IQ!

112. Kratka definicija EQ.

To je sposobnost praćenja svojih i tuđih emocija i upotreba tih informacija u razmišljanju i ponašanju. Temelji se na prepoznavanju svojih emocija u trenutku kada se one pojave.

113. Dopunite:

∞ Metaspoznanje je...

svest o vlastitim misaonim procesima.

∞ Metaraspoloženje je...

svest o vlastitim raspoloženjima i emocijama.

∞ Samosvest ili svest o vlastitoj личности je...

stalna svest o unutrašnjim stanjima i mislima koja ih prate

114. Prema odnosu prema emocijama ljudi se mogu podeliti u tri skupine:

- I Svesni sebe (ljudi svesni svojih emocija u trenutku kada se one jave)
- II Utopljenici (ljudi preplavljeni emocijama i nemocni da im izbegnu)
- III Pomireni (imaju pasivan stav prema svojim emocijama i ne pokušavaju da ih promene)

115. Dopunite recenicu: “ Izmedju eksplozije i implozije...

carski put je ekspresija!”

116. Ko je tvorac termina “emocionalna pismenost”?Šta se pod tim podrazumeva?

Analitičar Klod Štajner. Emocionalno smo pismeni kada možemo da osećamo osećanja, tj. znamo šta osećamo i koliko snažno, kao i šta je uzrok tih osećanja. Znamo kako i kada da ih izrazimo i svesni smo toga kako one utiču na druge ljude i snosimo odgovornost za dejstvo naših emocija.

117. Šta je skala emocionalne svesnosti?

Kontinuum u koji ulazi skala od potpune emocionalne nepismenosti do pismenosti, Štajner naziva “skalom emocionalne svesnosti”. U njoj se razlikuje osam kategorija, od kojih prve tri spadaju u emocionalnu nepismenost, dok pismenost počinje sa četvrtom kategorijom tzv. “lingvističkom linijom” koja se odnosi na bogatstvo reči i pojmova kojima se iskazuju emocije.

118. Definišite pojam “aleksitimija”.

Grc. *a* - nedostatak, *lexis* – reč i *thymos* – emocija. Ovaj termin opisuje stanje u kome osobe imaju problem sa razlikovanjem pojedinačnih emocija, kao i razlikovanja emocija od telesnih oseća. Npr. kada umesto tuge osećaju glavobolju, umesto ljutnje lupanje srca i sl. Oni imaju problem sa izražavanjem emocija, a ne sa potpunim nedostatkom emocija.

119. Ša čime je kod dece povezana bolja kontrola ispoljavanja emocija?

Povezavana je sa napredovanjem u verbalnom izražavanju.

120. Da li se emocionalna inteligencija poboljšava ili opada sa starenjem?

Ona se poboljšava starenjem ali ne automatski već iskustvom i radom na sebi.

121. Šta je socijalna kompetencija?

To je vladanje vještinama potrebnim za održavanje skladnih veza sa društvenom sredinom.

122. Navedite 5 komponenti EQ i opišite jednu od njih.

I Samosvest

II Samokontrola

III Samomotivacija

IV Empatija-sposobnost da se razumeju tuđa osećanja i da se saoseća sa njima

V Umeće održavanja socijalnih kontakata

123. Razlika između empatije i simpatije. Navedite primer.

U simpatiji subjekat reaguje isto kao i onaj sa kime saoseća, bez distanciranja. Dok kod empatije postoji poistovećivanje ali i određeno distanciranje, očuvanje svesti o sebi kao o različitom od onoga drugog.

124. Etimološko značenje reči “motivacija” i motiv.

Lat. *movere* - kretati se, *motivus* – ono što pokreće.

125. Navedite tri sustinske karakteristike motivisanog ponašanja.

I Intenzitet

II Usmerenost

III Istrajnost

126. Koje su dve strane motivacije?

∞ **Negativna motivacija**- kada je čovek “nagran” na akciju neprijatnim unutrašnjim stanjima i nedostacima

∞ **Pozitivna motivacija** – kada je čovek “privučen” nekim vrednim ciljevima

127. Popunite praznine. Razlika između pozitivne i negativne motivacije je više u kvalitetu nego u intenzitetu.

128. Definirajte intrinzičnu i ekstrinzičnu motivaciju.

Osoba je **intrinzično motivirana** kada neki posao obavlja posvećeno i rado, bez obzira na spoljašnji podsticaj ili nagradu.

Ekstrinzična motivacija je prisutna kada neka osoba radi nešto samo zbog posledica koje su izvan te delatnosti ili zbog nagrade. (da bi izbegao kaznu, stekao odobravanje ili naklonost okoline, itd.)

129. Navedite primere psihološke prinude koji su veoma prisutni u školskoj sredini.

- ∞ nagrade (poistovećivanje smisla učenja sa nagradom u vidu ocene)
- ∞ vremenska ograničenja za obavljanje zadataka
- ∞ preterano vrednovanje uspeha i netolerantnost prema greškama

130. Šta znači efekat "suvisne determinacije" i koji psiholozi su otkrili taj fenomen? Koji psihološki doživljaj prati taj efekat?

Taj efekat označava pojavu da kada se osobama koje su već prirodno i spontano motivirane za neku aktivnost, ponudi i dodatna nagrada. Primećeno je da tada njihovo interesovanje za tu aktivnost opada, zato što takav postupak šalje poruku da ono što rade nije dovoljno vredno samo po sebi i da zato traži dodatni podsticaj. Ovaj fenomen su otkrili psiholozi Leper i Grin.

131. Šta je potreba za samoodređenjem?

To je potreba čoveka da sam odlučuje i bira šta i kako radi, tj. potreba za što većom autonomijom. Sve što liči na pritisak, kontrolu i prinudu smanjuje osećaj samoodređenosti, a samim tim i unutrašnju motivaciju.

132. Kakvu ulogu bi trebala da ima spoljašnja motivacija (podsticaji)?

Spoljašnji podsticaji su korisni i potrebni, ali ne smeju da zamene unutrašnju motivaciju. Njihova uloga bi trebala da bude **prolazna i prelazna**.

133. Koji psiholozi su identifikovali i opisali tzv. “ubice kreativnosti” kod dece?

Henesi i Amabile 1992.

134. Tri odlucujuca faktora intrinzične(unutrašnje) motivacije?

- ∞ radoznalost
- ∞ potreba za smoodredjenjem
- ∞ potreba za kompetencijom

135. Šta je lokus kontrole?

To je stepen do koga covek veruje da moze da kontrolise svoju sudbinu i jedan je od kljuceva za razumevanje личности i njenog ponasanja.

136. Šta je interni a sta eksterni lokus kontrole?

Ljudi sa internim lokusom kontrole veruju da sami grade i upravljaju svojim zivotom. Dok ljudi koji sve sto im se desava u zivotu pripisuju sudbini ili uticaju drugih ljudi, imaju eksterni lokus kontrole.

137. Opisite stanje toka.

Stanje toka opisuje mentalno stanje u kome je osoba potpuno predana onome sto radi. Odlikuje se potpunom fokusiranosti energije, koncentracija je na vrhuncu, gubi se pojam o vremenu i prostoru oko sebe, oseca se savrsena kontrola, lakoca, potpuna harmonija sa aktivnoscu i samim sobom. Zanos. Svest o tome prekida stanje toka.

138. Koje psihicko stanje je susta suprotnost stanju toka?

To su dosada, anksioznost i nemir.

139. Šta je neophodno da bi se uslo u tok?

Kada postoji ravnoteza izmedju mogucnosti i izazova. Nesvesno stanje u kome ne mora da se razmislja kako se nesto radi jer se ovladalo vestinom. Takodje, potrebna je i doza izazova, da zadatak premasuje nase sposobnosti i da je zanimljiv.

140. Kakva je mozdana aktivnost za vreme toka?

Mozak je tada u stanju opustenosti i smirenosti, sto potvrđuje da su najizazovniji zadaci ostvareni uz minimalan utrosak energije. Dakle, maksimalna efikasnost postize se uz minimalan utrosak energije.

141. Sta sve obuhvata termin "psihoanaliza"?

- I postupak istrazivanja psihickih procesa
- II dijagnosicko- terapijsku metodu psihickih poremećaja
- III teoriju lichnosti
- IV filozofsko-antropolosku teoriju

142. Na koja dva principa je Frojd zasnivao svoje istrazivanje, opis i analizu psihickih procesa?

- ∞ na principu nesvesnog
- ∞ na principu libida (ili seksualnog nagona)

143. Kako je Frojd dosao do otkrica nesvesnog i njegovog odlucujućeg mesta i znaćaja u ovekovoј lichnosti?

Do tog otkrica je dosao koriscenjem hipnoze za otkrivanje skrivenih uzroka za bolesti koje nisu imale fizioloske uzroke. Kasnije je i tumaćenjem snova potvrdio postojanje nesvesne sfere covekove lichnosti.

144. Koji se datum smatra zvanicnim pocetkom psihoanalize?

1900. kada je objavljena Frojdova knjiga "Tumaćenje snova".

145. Sta je cilj psihoanalize a sta osnovni terapeutski metod koji koristi?

Cilj je da se pacijentima omoguci da ponovo postanu svesni potisnutih sećanja na traumatske dogadjaje kako bi se suocili sa njima, intelektualno i emocionalno i tako pobedili neuroticne simptome. Koristi se metod slobodnih asocijacija.

146. Sta znaći termin "abreakćija"?

To je namerno isprovocirano ili spontano ozivljavanje potisnutih uspomena. Obicno je praceno jakim emotivnim "praznjenjem" (izlivom).

Najcesce se javlja tokom psihoterapije.

147. Dopunite. Kritikuje se Frojdovo biologisticke shvatanje ljudske prirode po kome je covek energetski sistem koji je...

- a) podstaknut seksualnim i agresivnim nagonima
- b) egoistican (okrenut sopstvenim zadovoljstvima)
- c) determinisan (detinjstvom i nesvesnim motivima)
- d) u vecnom sukobu sa drustvenim ogranicenjima

148. Po cemu je psihoanaliza grandiozna pojava?

Zato sto ne postoji nijedna oblast ljudske delatnosti u kojoj je postignut toliki efekat sa tako malo sredstava i instrumenata. Frojd samo razgovara sa svojim pacijentima, *zadivljujuci prodor covekovog duha u covekov duh.*

149. Struktura licnosti po Frojdu?

Trodelna je i sastoji se od:

- ⊗ **ID-a** – biologski deo licnosti kojim vladaju instiktivni seksualni nagoni koji traze zadovoljenje
- ⊗ **SUPER-EGA-** sastoji se od savesti i drustveno uslovljenih kontrolnih mehanizama stvorenih jos u detinjstvu
- ⊗ **EGA** – svesno ja stvoreno kroz napetost i interakciju ida i super-ega. Prema Frojdu, karakter licnosti zavisi od sposobnosti ega da balansira izmedju ove dvije mocne sile koje upravljaju nasim umom.

150. Objasnite mehanizme odbrane i njihove funkcije.

To su nesvesni unutrasnji mehanizmi koji brane ego od spoljasnjih opasnosti i sopstvenih neprihvatljivih zelja. Osnovne karakteristike su im da su nesvesni , automatski (pokrecu se mimo volje) i krivotvore stvarnost (zbog cega covek ponekad pogresno procenjuje situaciju, druge ljude ali i sebe samog).

151. Koji su neuspesni ili patogeni, ako koji uspesni ili zdravi, produktivni mehanizmi odbrane?

Neuspješni (patogeni) ili disfunkcionalni mehanizmi su: poricanje, potiskivanje, negiranje, projekcija, povlačenje. Dok su uspješni ili produktivni mehanizmi: sublimacija i regresija u službi Ja, čak i humor. Potrebno je istaći da nijedan mehanizam nije loš sam po sebi, već da to postaje u trenutku kada ovlada čovikom i postane neuroza.

152. Da li su svi načini na koje se Ego odnosi prema stvarnosti, mehanizmi odbrane?

Zdrav ego ne koristi za sve konfliktne situacije mehanizme odbrane. Prije svega se služi svojim racionalnim funkcijama. Veliki izazovi, krupni i stresni događaji u životu pojedinca, pokreću mehanizme odbrane, jer su mu potrebni da "se sabere" i "dodje sebi", dok ne nađe pravo rješenje problema.

153. Koji je, po Freudu, osnovni mehanizam odbrane na kome počivaju ostali?

To je **potiskivanje** neprijatnih sećanja. Ono "guta" psihicku energiju koja više nije raspoloživa za adekvatno suočavanje sa životnim problemima.

154. Odaberite i ukratko objasnite jedan od mehanizama odbrane (osim sublimacije).

Npr. verovanje u suprotno predstavlja odbijanje da poverujemo da je neka situacija realna, tj. istinita. Odlučujemo da verujemo u ono što nam odgovara sa nesvesnom željom da sebi "damo" vremena da prihvatimo novonastalu situaciju. Ako bi se ova situacija oduzila ili postala dugoročna, ovaj mehanizam odbrane bi prerastao u neurozu.

155. Ukratko opišite mehanizam sublimacije.

Freud je tvrdio da je sublimacija društveno najkorisniji mehanizam odbrane i ujedno i najkorisniji za samu ličnost. Sublimacija kao pozitivan mehanizam odbrane je osnova stvaralaštva jer se tada negativni porivi transformišu u društveno korisne i vredne motive. To je zreli i produktivni mehanizam odbrane koji ne blokira psihicku energiju.

156. Zasto je sublimacija, iako najkorisniji i najproduktivniji mehanizam odbrane, ujedno i najmanje zastupljen?

Zato sto zahteva snazan i integrisan ego, inteligenciju, talenat, kreativnost, volju, fokus, itd.

157. Dopunite. 4 psihoanaliticke teorije o umetnosti (pravilnim redosledom):

- I umetnost je sublimacija
- II umetnost je katarza
- III umetnost je regresija u sluzbi Ja
- IV umetnost je objekt-kateksa i fantazija

158. Etimolosko znacenje reci "katarza" i objasnjenje pojma.

Grcki *chatarsis* – sto znaci ciscenje, prociscenje. Predstavlja mehanizam oslobodjenja od unutrashnje tenzije, olaksanje, rasterecenje nagona. Time se postze ostvarenje ali i prociscenje od emotivnog naboja.

159. U cemu je razlika izmedju neuroticne regresije i stvaralacke regresije u sluzbi Ja?

Kod neuroticara i drugih dusevnih bolesnika, regresija je nepovratno ili tesko i sporo povratno stanje, dok je kod umetnika ona privremeno stanje sa stalnom i kontrolisanom mogucnosti povratka. Umetniku regresija sluzi za laksi pristup nesvesnim sadrzajima koji mu pomazu u procesu stvaranja, kroz mastarenje, sanjarenje i fantazije.

160. Kako psihoanaliticar Kris tumaci inspiraciju?

On iskustvo inspiracije opisuje kao regresivno stanje prilikom koga nesvesno prodire u svest.

161. Dopunite. Neuroticari koriste energiju za *potiskivanje* dok umetnici koriste energiju za *stvaranje*.

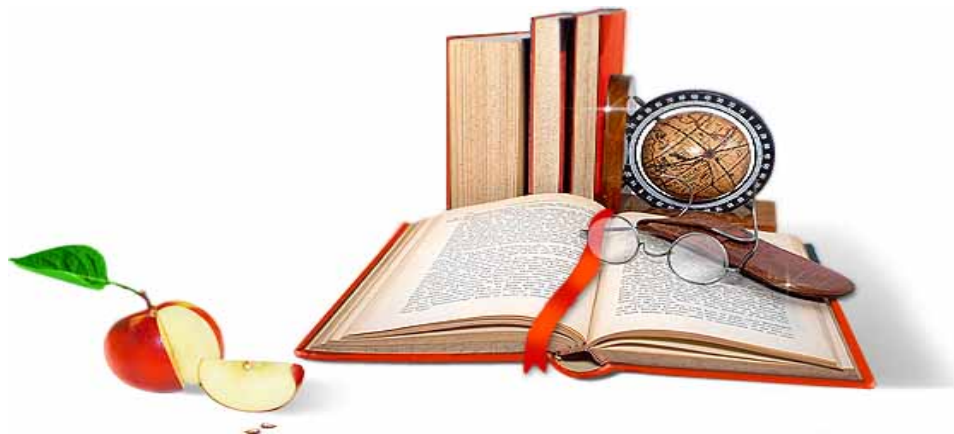
162. Da li psihoanaliza objasjava umetnicko delo kao takvo?

Sva 4 psihoanaliticka tumačenja umetnosti govore o tome Zasto covek stvara i sta ga na to "nagoni", objasjavaju potrebu za umetnickim stvaranjem. Medjutim, ne govore nista o talentu umetnika. Psihoanaliza nije odgovorila na pitanje sta je to sto jednog jako motivisanog coveka dovede do stvaranja umetnickih dela a drugog do bezvrednih dela. Dakle, psihoanaliza se bavi motivima za stvaranje, dok se estetika bavi prirodom, karakteristikama i kvalitetima umetnickog dela.

Happy end

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RAD.

**RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI
MATERIJALI.**

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

WWW.MATURSKI.NET

WWW.SEMINARSKIRAD.INFO

WWW.MATURSKI.ORG

WWW.ESSAYSX.COM

WWW.FACEBOOK.COM/DIPLOMSKIRADOVI

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **[SEMINARSKI](#)**, **[DIPLOMSKI](#)** ILI **[MATURSKI](#)** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **[GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#)** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **[BAZI](#)** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **[IZRADA RADOVA](#)**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **[FORUMU](#)** ILI NA **MATURSKIRADOVI.NET@GMAIL.COM**